

Open Science Clinic

Πώς να κρατήσετε την επιστήμη σας υγιή δημοσιεύοντας τα έργα σας σε ΑΠ και μοιράζοντας όλα τα επιστημονικά σας αποτελέσματα

Μαρίνα Αγγελάκη, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

Τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε σε «πολιτική»;

- Νόμοι που ψηφίζονται από τα εθνικά κοινοβούλια, πολιτική/κατευθυντήριες γραμμές/ οδικοί χάρτες εθνικών χρηματοδοτών/φορέων έρευνας
- Περιλαμβάνει πληροφορίες για το σκοπό, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των διαφόρων μερών, περιγράφει τον τρόπο/ μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής των πολιτικών και συμμόρφωσης κτλ.
- Το περιεχόμενο της πολιτικής επηρεάζεται από παράγοντες όπως η ύπαρξη εθνικής υποδομής, την κουλτούρα, ευρωπαϊκές/διεθνείς εξελίξεις κτλ.
- Στην περίπτωση των πολιτικών ΑΕ/ΑΠ: Ευρωπαϊκό Επίπεδο (Ορίζοντας 2020), εθνικό (πχ. Κύπρος), ιδρυματικό (Minho), χρηματοδότη έρευνας (UKRI)- Σημασία ευθυγράμμισης (**alignment**) πολιτικών

Βασικά Σημεία από την Έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή της Σύστασης 2012

- Θετική επίδραση στη διαμόρφωση των εθνικών πολιτικών
- Η πλειοψηφία των κ/μ θεωρεί χρήσιμη τη μετάβαση από ήπιες πολιτικές σε άλλες επιλογές (μέσω συνεργασίας και όχι νομοθετικών ρυθμίσεων)
- Εμπόδια περιλαμβάνουν: έλλειψη ευθυγράμμισης (κατακερματισμός εθνικών πολιτικών), ελλιπής παρακολούθηση βαθμού συμμόρφωσης, ανεπαρκής χρηματοδότηση, διάχυση ευθύνης αναφορικά με εφαρμογή και παρακολούθηση

Βασικά Σημεία (II)

- **Δημοσιεύσεις:** Εθνικό Επίπεδο – η πλειοψηφία των κ.μ έχουν ή είναι σε διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικών ΑΠ, τα Πανεπιστήμια είναι πιο «ώριμα»
- **Δεδομένα:** DMPs αποτελούν σημαντικό στοιχείο των πολιτικών ή εθνικών στρατηγικών (ωστόσο- ευελιξία στους κανόνες που αφορούν το βαθμό ανοικτότητας)
- **Δεξιότητες:** Οι φορείς έρευνας είναι σε πιο «ώριμο» στάδιο, ωστόσο απαιτούνται πρωτοβουλίες/ δράσεις και σε εθνικό επίπεδο
- **E-Infrastructures:** Η πλειοψηφία των κ.μ διαθέτει υποδομές που πληρούν κριτήρια ποιότητας (OpenAIRE compliance, FAIR principles)
- **Συνεργασία & Διαφάνεια:** Σημαντικός αριθμός κ.μ παρακολουθεί την άνοδο των δημοσιεύσεων ΑΠ, ωστόσο δεν συμβαίνει κάτι ανάλογο για τα δεδομένα. Η διαφάνεια στο πεδίο των διαπραγματεύσεων με τους εκδότες αποτελεί σημαντικό ζήτημα, όπως και η ανάδειξη εναλλακτικών δεικτών αξιολόγησης (με ενιαίο τρόπο)

Πού βρισκόμαστε στην Ελλάδα

«Η ύπαρξη **υποδομών** (στην Ελλάδα) αποτελεί ένα πρώτο σημαντικό βήμα για τη μετάβαση στην Ανοικτή Επιστήμη, το οποίο προκειμένου να μην μείνει μετέωρο οφείλει να πλαισιωθεί από την υιοθέτηση σχετικών **πολιτικών**. Η υιοθέτηση πολιτικών από φορείς έρευνας τα τελευταία χρόνια (αξιοποιώντας τη διεθνή εμπειρία) αποτελεί ένα ιδιαίτερα **θετικό βήμα** το οποίο αναγνωρίστηκε από το σύνολο των συμμετεχόντων, όπως και η σημασία έμπρακτης υποστήριξης της ανοικτής πρόσβασης»

*Ημερίδα «Ανοικτή Επιστήμη: Ζητήματα και Προοπτικές», Αθήνα,
15.06.2017*

Θέματα προς συζήτηση κατά τη διαμόρφωση Πολιτικών για την ΑΠ/ΑΕ

- Σαφής καθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων
- ΑΠ σε δημοσιεύσεις & δεδομένα (περίοδοι εμπάργκο, άδειες, στοιχεία για κόστη, συμφωνίες με εκδότες)
- Υποδομές (ανάπτυξη και χρηματοδότηση υποδομών, συνέργειες με άλλες εθνικές υποδομές)
- Δεξιότητες (δράσεις εκπαίδευσης/ κατάρτισης- σαφής προσδιορισμός εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων)
- Κίνητρα (δείκτες/ πρακτικές που σχετίζονται με την ανοικτότητα- σε συνεργασία χρηματοδοτών και φορέων έρευνας)
- Αξιολόγηση
- Παρακολούθηση εφαρμογής πολιτικής (αναθεώρηση)

Πώς προχωράμε;

- Ανάδειξη βασικών φορέων (stakeholders)- Υπουργείο(α), NPR, φορείς και χρηματοδότες έρευνας
- Παρακολούθηση διεθνών/ ευρωπαϊκών εξελίξεων
- Διερεύνηση δυνατότητας δημιουργίας Ομάδας Εργασίας για την Ανοικτή Επιστήμη/ Ανοικτή Πρόσβαση (Συνεργασία ως βασικό στοιχείο για τη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής)
- Ανάδειξη ζητημάτων προς επεξεργασία: Υιοθέτηση πολιτικών για δημοσιεύσεις και δεδομένα, Big Deals, Διαδικασίες Αξιολόγησης, Επιστήμη των Πολιτών
- Ανάδειξη ζητημάτων στα οποία θα μπορούσε να βοηθήσει η Ομάδα Εργασίας του OpenAIRE
- Χρήση υποστηρικτικού υλικού OpenAIRE

OpenAIRE Policy Task Force

- Ενίσχυση και καλλιέργεια δεξιοτήτων σε πτυχές της ΑΕ/ΑΠ
 - Ευαισθητοποίηση
 - Ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών
 - Mentoring
 - Ενίσχυση δικτύωσης και συνεργειών μεταξύ φορέων με ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών
-
- Στόχοι:
 1. Ενίσχυση και Ευθυγράμμιση των πολιτικών ΑΕ/ΑΠ στην Ευρώπη
 2. Ανάδειξη πολιτικών ΑΕ/ΑΠ των κ.μ ως σημείων αναφοράς για άλλους

*Εθνικοί Κόμβοι (NOADs)
ως σημεία αναφοράς για
τη διαμόρφωση των
πολιτικών*

Designing Open Science Policies

National Level

- Set of principles on Open Science
- Country page as main portal for OS related info (policies, trainings, links to national portals, working groups etc.)

Institutions

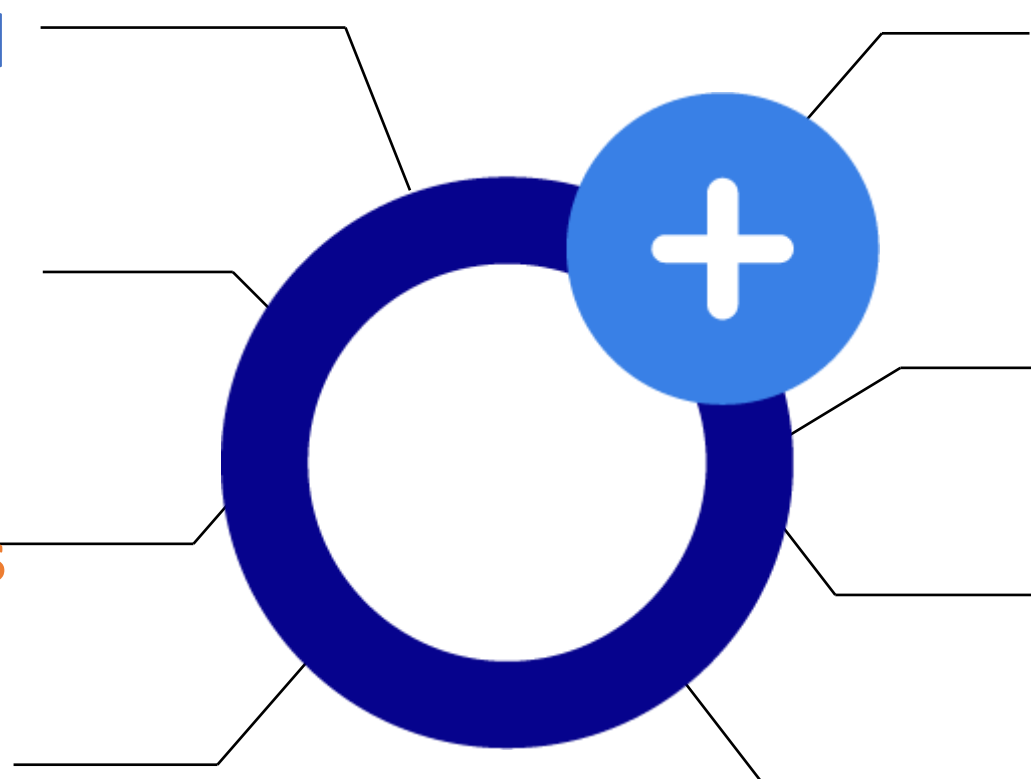
- Template
- Factsheet
- Checklist

Funders

- Template
- Factsheet
- Checklist
- Aggregation of content

E-Infrastructures

- Policies to includes aspects like long-term preservation, funding, quality standards, sustainability, EOSC compatibility

Ευχαριστώ
mangelaki@ekt.gr

